

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศึกษานครปฐม เขต 1

COMPETENCY OF PROFESSIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
LEARNING ORGANIZATION IN SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF
NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปารุดา สระทองจันทร์ / PARUDA SRATHONGJAN¹

เยาวภา บัวเวช / YAOWAPA BUAWECH²

โยธิน ศรีโสภะ / YOTHIN SRISOPHA³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และ 3) สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 317 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน
3. สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนโดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 63.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา องค์กรแห่งการเรียนรู้ ประถมศึกษา

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the level of competency of professional school administrators; 2) the level of learning organization of schools; and 3) competency of professional school administrators affecting learning organization in schools. The research sample, derived by proportional stratified random sampling, was 317 administrators and teachers of schools under the Jurisdiction of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the competency of professional school administrators was at a high level.
2. Overall and in specific aspects, the learning organization was at a high level.
3. Competency of professional school administrators in the aspects of educational quality assurance; professional development; and curriculum, instruction, measurement and evaluation of learning achievement together predicted the learning organization in schools at the percentage of 63.40 with statistical significance at .05.

Keywords: competency of professional administrators, learning organization, primary education

บทนำ

ในยุคของรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (globalization) เพื่อมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ตามการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เป็นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษา เรียนรู้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษา โดยมีกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา (สุพล วงศ์สินธ์, 2543: 29-30) ซึ่งต้องเป็นผู้ดำเนินการบริหารงานด้านต่าง ๆ และเป็นผู้นำนโยบายมาสู่การปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบริหารสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า บรรลุ

ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารที่มีความสามารถจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจะทำให้งานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถหรือสมรรถนะ (competency) ให้เหมาะสมกับตำแหน่งเพื่อให้เกิดการยอมรับและศรัทธาในการบริหารงาน

ปัจจุบันได้มีการปฏิรูประบบราชการและการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารงานภาครัฐที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และมีความคุ้มค่าตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี พ.ศ. 2546 ระบุในมาตรา 11 เป็นภาระหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการที่ต้องเสริมแรงและพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในฐานะส่วนราชการภาครัฐที่จะต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้น ผู้บริหารองค์กรและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องหาวิธีการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อจูงใจ กระตุ้น และพัฒนาให้ข้าราชการและบุคลากรขององค์กรให้มีการตื่นตัวที่จะเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะส่งเสริมพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ ปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการและบุคลากรขององค์กรให้เป็นบุคลากรและข้าราชการยุคใหม่ที่เปี่ยมด้วยสมรรถนะมีคุณสมบัติพิเศษสำหรับภาระงาน ในหน้าที่ความรับผิดชอบที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ขององค์กร เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานขององค์กร โดยการสร้างบุคลากรขององค์กรให้เรียนรู้ปัญหา อยู่กับปัญหา และเรียนรู้แนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์โดยยึดหลักการ “การพัฒนาคนสู่การพัฒนาองค์กร” ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ใช้กลยุทธ์ผลักดันให้เกิดพลังความร่วมมือเพื่อดำเนินการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งความจำเป็นในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ก็เพื่อพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีความรู้ มีสมรรถนะ และที่สำคัญมีคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานให้กับองค์กร มีทักษะและสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลในองค์กร และมีความสุขในการดำรงชีวิต

การพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสมรรถนะเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งเดวิด แมคเคลลีแลนด์ (McClelland, 1993 อ้างถึงใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548: 41-44) กล่าวว่า บุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานดีจะต้องมีสิ่งหนึ่งที่เรียกว่า สมรรถนะ (competency) ขณะเดียวกันสำนักงานเลขาธิการคุรุสภามาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ได้กำหนดสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพสถานศึกษาไว้ สมรรถนะผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นเครื่องชี้วัดสำคัญว่าสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพน้อยเพียงใด จากการศึกษาเอกสารรายงานการวิจัยเรื่องใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญต่อทิศทางการดำเนินนโยบายทางการศึกษา หากผู้บริหารมีความสามารถหรือสมรรถนะสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล การบริหารทางการศึกษาไปในทิศทางที่มุ่งหวังย่อมสำเร็จได้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

ดังนั้น สิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้สถานศึกษาพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรและเป็นผู้สร้างให้เกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงให้องค์กร ในการพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาให้มีความสามารถทักษะและสมรรถนะที่เหมาะสมกับการปฏิบัติ ภารกิจที่สอดคล้องกับทิศทางขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีความสามารถ และทักษะในการใช้เทคโนโลยี ที่ทันสมัยเพื่อให้สามารถทำงานสอดคล้องกับการปรับระบบและวิธีการ ทำงานแนวใหม่ได้อย่างคล่องตัวและทำงานสำเร็จได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดได้รับการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สร้างวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีอำนาจหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของผู้ที่มาใช้บริการ โครงสร้างขององค์กรจะต้องมี ความยืดหยุ่น มีการใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยรวดเร็วสื่อสารได้ถูกต้องแม่นยำ ตลอดจน มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพโดยที่บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ ความสามารถหรือสมรรถนะ (competency) ให้เหมาะสมกับตำแหน่งเพื่อให้เกิดศรัทธาและ ยอมรับในการบริหารงาน ซึ่งแม็คเคลแลนด์ (McClelland, 1973: 34 อ้างถึงใน สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ, 2548: 3) สรุปว่าการสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารและบุคลากรต้องรับรู้ รับทราบเรื่ององค์ประกอบคุณลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อจะนำไปสู่การปฏิบัติหรือปรับปรุง องค์กรและส่วนประกอบอื่นให้ดีขึ้น การกำหนดคุณลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า แนวคิดขององค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นประโยชน์และสามารถนำมาปรับใช้ในองค์กรที่มีลักษณะการให้ บริการสาธารณะประเภทสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้น การหาคำตอบเรื่องคุณลักษณะของ องค์กรแห่งการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบ

ในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่ผ่านมา ได้ดำเนินการนำนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติ โดยการพัฒนาคูและผู้บริหาร สถานศึกษาโดยกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาสมรรถนะและส่งเสริมการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความสามารถหรือสมรรถนะ (competency) ของตนเองในการพัฒนา องค์กรไปสู่ความสำเร็จตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งต้องคอยกระตุ้นและควบคุมการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในองค์กร ให้ร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและการที่จะ พัฒนาสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพราะสถานศึกษา เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาให้กับประชากรของชาติตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 81 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 96) ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนในโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสนใจที่จะศึกษา สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ว่าอยู่ในระดับใดเพื่อที่

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาจะได้นำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เกิดประสิทธิผลของผู้เรียนและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ชุมชน วงการศึกษา และการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

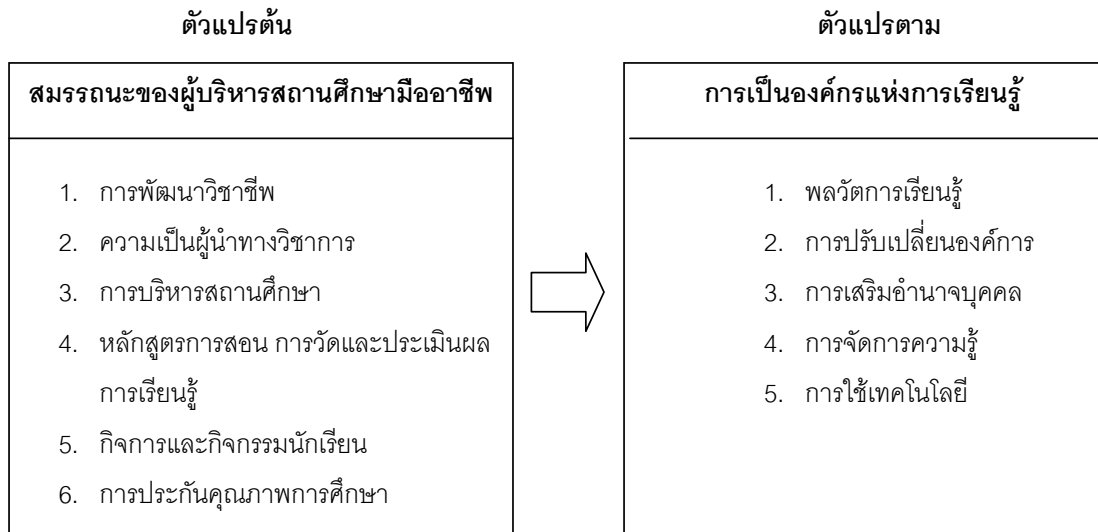
1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาโดยอาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษามี 7 สมรรถนะ คือ 1) การพัฒนาวิชาชีพ 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) การบริหารสถานศึกษา 4) หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) กิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน 6) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 7) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556: 65-71) และแนวคิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมาร์ควอร์ท (Marquardt, 1996 อ้างถึงใน วีรจุธ มาณะศิริานนท์, 2551: 50-61) องค์ประกอบ ดังนี้ 1) พลวัตแห่งการเรียนรู้ 2) การปรับเปลี่ยนองค์กร 3) การเสริมอำนาจบุคคล 4) การจัดการความรู้ และ 5) การใช้เทคโนโลยี มาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ซึ่งสามารถเขียนประกอบเป็นแผนภูมิได้ตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ

1. สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา และปฏิบัติงาน ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 สามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานที่องค์กรกำหนด มีรายละเอียดดังนี้ 1) การพัฒนาวิชาชีพ 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) การบริหารสถานศึกษา 4) หลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) กิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน 6) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 7) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

2. องค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรที่ใช้การเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จขององค์กร ซึ่งเป็นการทำทุกวิถีทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในทุกระดับขององค์กร คือ ระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ที่สมาชิกทุกคนจะต้องเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ อย่างมีพลังแล้วปรับเปลี่ยนตัวเองอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาให้ดีขึ้นเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ การจัดการกับความรู้ การใช้ความรู้เพื่อความสำเร็จขององค์กร และใช้เทคโนโลยีเพื่อก่อให้เกิด การเรียนรู้และผลิตผลงานให้สูงสุด สร้างความเป็นเลิศแก่องค์กรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 1) พลวัต การเรียนรู้ 2) การปรับเปลี่ยนองค์การ 3) การเสริมอำนาจบุคคล 4) การจัดการความรู้ และ 5) การใช้ เทคโนโลยี

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยใช้ผู้บริหารและครูเป็นหน่วยวิเคราะห์

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย จำนวนผู้บริหาร 127 คน ครูจำนวน 1,637 คน รวมทั้งสิ้น 1,764 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2557 ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม ดอนตูม และกำแพงแสน ได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 303) กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ของผู้บริหารและครู ได้จำนวนผู้บริหาร 23 คน และจำนวนครู 294 คน รวมทั้งสิ้น 317 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดรูปแบบ และโครงสร้างของแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามแนวทางของแบบสอบถามให้ครอบคลุม นิยาม ตัวแปร โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า คำนวณหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แบบสอบถามด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 317 ฉบับ ไปยังโรงเรียนที่มีผู้บริหารและครูเพื่อเก็บ ข้อมูลโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ได้รับ แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 แล้วนำไป วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ โดยการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมรรถนะของ

ผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้านโดยด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.40) รองลงมา ได้แก่ ด้านกิจการและกิจการรรมนักเรียน ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.43) และด้านการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด

ตารางที่ 1 ระดับ และลำดับสมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

(n = 317)

สมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การพัฒนาวิชาชีพ	4.35	0.39	มาก	7
2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.38	0.38	มาก	5
3. การบริหารสถานศึกษา	4.39	0.37	มาก	4
4. หลักสูตร การสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	4.38	0.41	มาก	6
5. กิจการและกิจการรรมนักเรียน	4.43	0.43	มาก	2
6. การประกันคุณภาพการศึกษา	4.42	0.42	มาก	3
7. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	4.49	0.40	มาก	1
รวม	4.40	0.33	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับ และลำดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้านโดยด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.38) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเสริมอำนาจบุคคล ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.39) ด้านการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.38) การปรับเปลี่ยนองค์การ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.39) และด้านการจัดการความรู้ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับ และลำดับการจัดบริการแนะแนว

(n = 317)

องค์กรแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. พลวัตแห่งการเรียนรู้	4.37	0.38	มาก	1
2. การปรับเปลี่ยนองค์การ	4.30	0.39	มาก	4
3. การเสริมอำนาจบุคคล	4.33	0.39	มาก	2
4. การจัดการความรู้	4.30	0.39	มาก	4
5. การใช้เทคโนโลยี	4.31	0.38	มาก	3
รวม	4.32	0.33	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.51-0.69 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Y_{tot}) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.59-0.75 ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร	การพัฒนาวิชาชีพ (X_1)	ความเป็นผู้นำทางวิชาการ (X_2)	การบริหารสถานศึกษา (X_3)	หลักสูตร การสอน การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ (X_4)	กิจการและกิจกรรมนักเรียน (X_5)	การประกันคุณภาพการศึกษา (X_6)	คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ (X_7)	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Y_{tot})
การพัฒนาวิชาชีพ (X_1)	1.00							
ความเป็นผู้นำทางวิชาการ (X_2)	0.59**	1.00						
การบริหารสถานศึกษา (X_3)	0.69**	0.66**	1.00					
หลักสูตร การสอน การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ (X_4)	0.59**	0.54**	0.66**	1.00				
กิจการและกิจกรรมนักเรียน (X_5)	0.58**	0.56**	0.65**	0.61**	1.00			
การประกันคุณภาพการศึกษา (X_6)	0.58**	0.56**	0.61**	0.65**	0.63**	1.00		
คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ (X_7)	0.59**	0.51**	0.63**	0.58**	0.61**	0.66**	1.00	
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Y_{tot})	0.65**	0.59**	0.75**	0.63**	0.59**	0.62**	0.60**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษา (X_3) การประกันคุณภาพการศึกษา (X_6) การพัฒนาวิชาชีพ (X_1) และหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (X_4) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.634 ซึ่งแสดงว่า ด้านการบริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาวิชาชีพ และหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม และร่วมกันทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม ได้ร้อยละ 63.40 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.86 + 0.40 (X_3) + 0.13 (X_6) + 0.14 (X_1) + 0.10 (X_4)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.44 (Z_3) + 0.16 (Z_6) + 0.17 (Z_1) + 0.12 (Z_4)$$

ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนสมรณนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

(n = 317)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	22.88	5.721	135.20**	0.00
Residual	312	13.20	0.042		
Total	316	36.08			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE.B	t	Sig.
ค่าคงที่	0.86		0.15	5.79*	0.00
การบริหารสถานศึกษา (X ₃)	0.40	0.44	0.04	8.24*	0.00
การประกันคุณภาพการศึกษา (X ₆)	0.13	0.16	0.03	3.42*	0.00
การพัฒนาวิชาชีพ (X ₁)	0.14	0.17	0.04	3.40*	0.00
หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ (X ₄)	0.10	0.12	0.04	2.49*	0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. สมรณนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านกิจการ และกิจกรรมนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านหลักสูตร การสอน การวัดผล

ประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาวิชาชีพ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการบริหารเป็นอย่างดี ซึ่งดูได้จาก สรุปผลการประเมินภายนอกรอบสาม (สมศ.) พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1, 2555: 83) ได้รับการประเมินภายนอกรอบสาม ปีการศึกษา 2555 มีผลการประเมิน ดังนี้ ระดับปฐมวัย เข้ารับการประเมิน จำนวน 65 โรงเรียน ได้รับการรับรอง 65 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 100 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 65 โรงเรียน ได้รับการรับรอง 59 โรงเรียน ไม่รับรอง 6 โรงเรียน เป็นร้อยละ 90.77 ตามรายงานผลการจัดการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ซึ่งจากผลการประเมินนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร มีความสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ของ สมศ. ได้ นอกจากนี้ ผู้บริหาร ส่วนใหญ่จะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกมาเป็นอย่างดี ได้รับการอบรมตามหลักสูตรการพัฒนา ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนด นอกจากนี้หน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้มีการจัดประชุม สัมมนา อบรม หลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาให้ผู้บริหาร สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในการบริหาร จัดการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เตรียมพร้อมปรับปรุงพัฒนาระบบการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และ บรรยากาศในองค์กรอย่างจริงจัง อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิตในสาขา การบริหารการศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารมีสมรรถนะ มีความพร้อม และมั่นใจ ในการบริหารจัดการ เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง และสามารถนำกฎหมาย นโยบายของภาครัฐ กฎ ระเบียบต่าง ๆ มาสร้างวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่การปฏิบัติได้อย่างดี โดยมีด้านคุณธรรม และจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีระดับปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับยุพิน สุขมา (2550: 83) ที่ได้ศึกษา พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 พบว่า สมรรถนะ ด้านคุณธรรม และจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน ตามลำดับ

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการเสริมอำนาจบุคคล ด้านเทคโนโลยีหรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการปรับเปลี่ยนองค์กร และด้านการจัดการความรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุให้มีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนและเทคโนโลยี

ทางการศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนจากชุมชนเข้ามาร่วมกันบริหารจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชนให้มากที่สุด

ภายใต้การจัดการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารงานของโรงเรียนเป็นแบบการส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหาร การบริหารเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง รวมทั้งให้บุคลากรครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของตน นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 -2558 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โรงเรียน และผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน และพัฒนาสู่สากล โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และได้กำหนดกลยุทธ์ในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานชาติ ซึ่งสอดคล้องกับสัมมา รณิธย์ (2553: 200) ได้กล่าวถึงการบริหารองค์การในสังคมที่มีภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูง ผู้บริหารจะต้องตื่นตัวที่จะเรียนรู้เทคนิควิธีการในการบริหารจัดการเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การของตนเองให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งจะแข่งขันกับคู่แข่งดำรงสภาพของตนเองและสร้างผลประโยชน์ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ในองค์การที่มีการจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพ จะสังเกตได้จากบุคลากรในองค์การได้รับการฝึกและกระตุ้นให้มีสำนึกด้านคุณภาพมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่สร้างสรรค์ ริเริ่ม ใฝ่หาวิสัยทัศน์ซึ่งกันและกัน และทุกคนทุ่มเทให้แก่งานแสวงหาคุณภาพที่ดีกว่าเพื่อเป้าหมายสูงสุดคือ ผลผลิตและบริการที่น่าพอใจ นั่นก็หมายถึง คุณภาพของนักเรียนที่เกิดขึ้นนั่นเอง

3. สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เรียงตามลำดับการพยากรณ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาวิชาชีพ และหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ร่วมกันทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม ได้ร้อยละ 63.40 โดยอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

3.1 สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ อีกทั้งยังมีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรในโรงเรียนที่ดำเนินการทั้ง 4 ด้าน คือ

ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งสอดคล้องกับอาคม วัตโธสง (2547: 99) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจสำคัญที่ต้องปฏิบัติ 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ภารกิจทั้ง 4 ด้านจะสำเร็จได้ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2547: 12) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีสถานศึกษาที่ดี ซึ่งสถานศึกษาที่ดีนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความกระตือรือร้น และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ความรู้ ความสามารถ และทักษะ หรือที่เรียกว่า สมรรถนะของบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่รับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน

3.2 สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในอันดับรองลงมา ได้แก่ ด้านพลวัตการเรียนรู้การเสริมอำนาจบุคคล การจัดการความรู้ และการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง สามารถนำผลการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมาใช้ในการทำแผนพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม และสามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเพื่อรองรับการประเมินภายนอกได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบ การประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และในวรรคสอง บัญญัติว่า ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง คือ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ข้อ 2 วรรคสอง บัญญัติว่า ระบบการประกัน

คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนและสอดคล้องกับนิวัตน์ ชุณหวิกุล (2556: 109) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.3 สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ได้แก่ พลวัตการเรียนรู้ การเสริมอำนาจบุคคล และการจัดการความรู้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารในยุคของการเปลี่ยนแปลงได้ตระหนักถึงบทบาทของการเป็นผู้นำยุคใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารต้องมีสมรรถนะที่เหมาะสมในการบริหารงานและทรัพยากรทุกประเภทของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีประกอบตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 80 บัญญัติให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและเลื่อนวิทยฐานะ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ ก.ค.ศ. กำหนด อีกทั้งข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 กล่าวว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย หมวดที่ 1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ข้อที่ 7 กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพสถานศึกษา ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้ และมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพผู้บริหาร หมวดที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อ 12 กล่าวว่า

ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของผู้เรียนบุคลากร และชุมชน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ 4) พัฒนาแผนงานขององค์การให้มีคุณภาพสูง สามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง 5) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ 6) ปฏิบัติงานขององค์การโดยเน้นผลถาวร 7) ดำเนินการและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 9) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ 10) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงานของตนได้ และ 12) สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์หมวดที่ 3 มาตรฐานการปฏิบัติตน ข้อ 14 กล่าวว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติตนตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รอบรู้ ทันสมัย ทันโลก รู้อย่างกว้างขวาง และมองไกล ผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกทุก ๆ ด้าน จนสามารถสนทนากับผู้อื่นด้วยข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนางานและผู้ร่วมงาน การตื่นตัวการรับรู้ และการมีข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเหล่านี้ นอกจากเป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาแล้วยังนำมาซึ่งการยอมรับและความรู้สึกเชื่อถือของผู้ร่วมงาน อันเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ลึกซึ้งต่อเนื่องต่อไป โดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาวิชาชีพ ได้แก่ การเป็นผู้ริเริ่ม ผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมจัดงานหรือกิจกรรม รวมทั้งการเป็นผู้เสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานขององค์กรเพื่อให้สมาชิกยอมรับและเห็นคุณประโยชน์ของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาองค์กร ตลอดจนการนำองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยส่วนรวมและสอดคล้องกับชัยพจน์ กองสมบัติ (2548: 48) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดหนองคาย มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” คือ สมรรถนะด้านจริยธรรม สมรรถนะด้านการปฏิบัติงาน และสมรรถนะด้านความรู้ ตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดหนองคายมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะในด้านความรู้ความเข้าใจหลักการบริหารใน 3 อันดับแรก คือ หลักการบริหารคุณธรรมของผู้บริหาร และการเป็นผู้นำหรือมีความรู้ทางวิชาการของผู้บริหารสำหรับความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านวิธีการรูปแบบที่จะทำให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพนั้น ผู้บริหารมีความต้องการวิธีการและรูปแบบในการพัฒนา 3 อันดับแรก คือ การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง การอบรมสัมมนา และการศึกษาดูงาน

3.4 สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่นได้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องเหมาะสมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 28 กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา สอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551: 21) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี แนะนำให้ครูรู้จักใช้และทำประมวลการสอน โครงการสอนหรือบันทึกหลังสอน รู้จักการทำตารางสอนจัดวิชาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้ให้การนิเทศ หรือแสวงหาผู้เชี่ยวชาญมานิเทศแก่ครูให้รู้จักเลือก แสวงหาวัสดุอุปกรณ์และแนะนำให้ครูใช้ตามกำลังความสามารถของสถานศึกษา ให้ครูรู้จักเลือกและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลทางการเรียนการสอน ให้ครูรู้จักนำผลการสอบมาปรับปรุงในด้านการสอน ผู้บริหารจึงต้องคอยกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันทุกคน ในการที่จะปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนให้ดีขึ้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน ไม่ส่งผลต่อการองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพได้ และไม่สามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม อาจเนื่องมาจากการขาดงบประมาณในการสนับสนุนจากรัฐบาลที่จัดให้กับทางโรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อย ทำให้โรงเรียนได้รับงบประมาณรายหัวน้อย ทำให้การจัดกิจกรรมนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

นครปฐม เขต 1 ในภาพรวม แต่ส่งผลในรายย่อย ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพแต่ยังไม่สามารถประยุกต์ศาสตร์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและท้องถิ่นติดตามตรวจสอบได้ตลอดเวลา และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมของโรงเรียนสู่ชุมชนยังไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอและสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม แต่ส่งผลในรายย่อยด้านพลวัตการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษายังปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอทั้งจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน มิฉะนั้นคำแนะนำตักเตือน หรือการกำกับดูแลของผู้บริหารสถานศึกษาจะขาดความสำคัญ ไม่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร ผู้บริหารที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความยุติธรรม และบุคลิกภาพ จะมีผลสูงต่อการยอมรับของบุคลากร ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาต่อการบริหารงาน จนสามารถปฏิบัติตามได้ด้วยความพึงพอใจ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ด้าน แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จึงควรจัดอบรมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ คุณลักษณะที่ดีต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีอุดมการณ์

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กรและด้านการจัดการความรู้ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนโดยพิจารณาถึงการปรับเปลี่ยนองค์กร และการจัดการความรู้ โดยเน้นการบริหารจัดการองค์กรให้มีการปฏิบัติทั้ง 2 ด้านดังกล่าวให้มากขึ้น

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ควรพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาวิชาชีพ และหลักสูตร การสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้มีการปฏิบัติเพิ่มมากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนบรรลุสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืนต่อไป

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ควรให้ความสำคัญกับสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านกิจการ และกิจกรรมนักเรียน และด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณให้เพิ่มมากขึ้น โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองในทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ในลักษณะองค์รวมเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพราะถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษามากเท่าใดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนก็จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ในลักษณะคล้ายคลึงตามกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารเพื่อข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2 ควรมีการศึกษาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขตอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาองค์กรต่อไป

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สรุป

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน รองลงมาคือ การประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในภาพรวม และรายด้านเพียง 3 ด้าน ได้แก่ พลวัตการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนองค์กร และการเสริมอำนาจบุคคล ความเป็นผู้นำทางวิชาการส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในรายด้านเพียง 1 ด้าน ได้แก่ พลวัตการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในรายด้านเพียง 1 ด้าน ได้แก่ พลวัตการเรียนรู้ สำหรับกิจการและกิจกรรมนักเรียน ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนทั้งในภาพรวม และรายด้าน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยพงษ์ กองสมบัติ. (2548). **สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2547). **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2551). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เทียมผ้า.
- นิวัฒน์ อุ๋นพิกุล. (2556). **ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 27**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- ยุพิน สุขมา. (2550). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีรุธ มาพะสิรานนท์. (2551). **คัมภีร์บริหารองค์การเรียนรู้สู่ TQM**. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สัมมา ธนินิย์. (2553). **ภาวะผู้นำของผู้บริหาร** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2555). **แผนพัฒนาการศึกษาปี พ.ศ.
2555-2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1**. นครปฐม:
ฝ่ายงบประมาณและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร
และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). **กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เล่ม 1**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2556). **มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency**. กรุงเทพฯ:
ศิริวัฒนา อินเตอร์พริ้นท์.
- สุพล วงสินธ์. (2543, มิถุนายน). **การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา**. *วารสารวิชาการ*, 5
(6), 29-30.
- อาคม วัดโธสง. (2547). **หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: การกิจการผลิต.